

tot eene boete van 150 pesos van achten, $\frac{1}{2}$ aan den eischer, $\frac{1}{2}$ aan de gereformeerde kerk, tot de kosten van het proces, tot uitbetaling van 100 pesos aan Lautensleeger voor het „slaen en de pijn zijner huysvrouw” en tot uitlevering van zijn slaaf Amsterdam. Deze ongelukkige werd daarna veroordeeld om wegens koppelarij binnen deze forteresse aan den paal te worden gegeeseld, zooals ook 7 November geschiedde ¹⁾. Was Doncker aan al deze gemeenschappen schuldig? Wij kunnen het niet beslissen; op de zedelijke toestanden werpt het proces in elk geval geen gunstig licht. Opmerking verdient nog, dat in de verklaringen ten processe de volkstaal spreekt en daarin zooveel Engelsch voorkomt: Mistress, Swiethart, God dem your blod.

§ 36. Bewindhebbers stelden thans, niet te vroeg, het tractement van den commandeur vast op / 500 ' jaars, vrije woning en een stukje grond gelegen aan 's Comp. plantage Konkore. Voorts twee schellingen van elk paspoort van vreemde schepen ²⁾. Hij heeft er niet lang van genoten, want 10 Februari 1733 „behaagde het den Almogende hem uit dit tranendal weg te nemen” ³⁾. Tot het laatste toe hadden de lasten van zijn ambt hem gedrukt. „Het is groote moeyte hier met het invorderen van het hoofdgeld”, had hij eens geschreven, „den eene schelt, den ander raest, sijnde het hier een onverstandig volk, de goeden niet te na gesproken, die seer gewillig sijn” en later nog eens zijne bevindingen samengevat in de woorden: „want in waarhijt gesproken, het is hier een verdrietigh en lastig pak commandeur te sijn”. Vandaar ook toen zijn ootmoedig verzoek aan de Heeren om hun gunst, wanneer er eenig honorabel ambt op Curaçao mocht openkomen ⁴⁾. Het heeft niet mogen zijn. Zijn opvolger Faesch zou eens directeur van Curaçao worden, Raecx heeft na even getrouwen dienst zijn graf op St. Eustatius gevonden. Zijne weduwe Cornelia Vos — wij zagen dat hij 29 Augustus 1730 met haar getrouwd was — bleef eenzaam en bedroefd achter, in een haar nog vreemde, afgelegene plaats, zonder maagschap en vrienden. Zij leverde alle boeken en papieren over en vroeg, of zij het genoemde stukje grond bij Konkore koopen mocht? Daarin zijn de Heeren niet getreden, want later heeft ook Faesch er gebruik van gemaakt, die echter de loods, welke Raecx er op had laten

¹⁾ *Journal* als boven 19 Mei 1731, port. no. 4 fol. 39^r. *Memorie* van Raecx d.d. 5 Sept. 1731 met de stukken *aldaar* fol. 78^r, 79, 90—168. Het vonnis *aldaar* fol. 196^r. Het vonnis over den slaaf Amsterdam *aldaar* fol. 238. Doncker aan X 19 en 20 Sept. 1731 *aldaar* fol. 166, 168. De schadevergoeding *aldaar* fol. 209^r.

²⁾ Kamer Amsterdam naar America 18 October 1730.

³⁾ Joh. Heyliger en raden aan X 28 Febr. 1733, port. no. 4 fol. 362^r.

⁴⁾ Raecx aan X 3 Dec. 1731. 2 Sept. 1732. *Cahier bouck*.